

[Levinsen.]

hvor meget stærkere det har ramt Arbejderne paa Landet at skulle erstatte den billige Margarine med det langt dyrere Smør, der nu tilmed har faaet en væsentlig Forhøjelse i den seneste Tid.

Den Lov, vi her behandler, og i øvrigt hele den foreliggende Situation vil ogsaa paa et andet Omraade betyde en Merudgift for Arbejderne paa Landet. Jeg tænker her paa den Begrænsning, der sker af den Selvforsyning, som Landarbejderne hidtil har haft gennem Svine- og Fjerkræprodukter, hvilket hidtil har været en saa stærkt paaberaabt Begrundelse for, at Landarbejderne skulde kunne klare sig med en mindre Løn end andre Arbejdere. Denne Selvforsyning afskaffes i nogen Udstrækning og indskrænkes meget stærkt derved, at Loven nu kun giver Tilladelse til at beholde Korn til 10 Høns eller 2 Svin. Arbejderne bliver altsaa nødt til at indskrænke denne Selvforsyning og i Stedet for købe Varerne til Priser, der naturligvis bliver højere, og den Selvforsyning, som kan finde Sted, bliver altsaa til Kornpriser, der skal betales meget dyrt.

Jeg kunde nævne mange andre Eksempler paa, hvorledes Levevilkaarene for Arbejderbefolkningen ude paa Landet er blevet meget dyrere foruden den Fordyrelse, der er en Følge af Prisstigningerne for Arbejderne i Almindelighed.

For nogen Tid siden skulde en Voldgift afgøre, hvilket Dyrtidstillæg Landarbejderne skulde have. Denne Voldgift kom til det for mig ubegribelige Resultat, at Landarbejderne og Skovarbejderne intet som helst Dyrtidstillæg skulde have. Hvorfor, siger Voldgiftskendelsen ikke noget om, saa derom ved vi altsaa intet. Derimod ved vi en Del om, hvad der er sket, efter at denne Voldgiftskendelse er afsagt, Forhold, som ikke kunde være medtaget i dens Præmisser. For det første ved vi, at Smørprisen er steget med 60 Øre pr. kg og i Øjeblikket ligger en Kroner Penge over Prisen for et Aar siden. Alene den 60 Øres Stigning pr. kg, som har fundet Sted i den seneste Tid, repræsenterer for Landbruget en Merindtægt paa over 2 Mill. Kr. om Ugen eller 100 Mill. Kr. om Aaret. Det sammen med den foreslaede Kornlov vil betyde, at Landbruget siden denne Voldgiftskendelse har faaet en Merindtægt paa over 3 Mill. Kr. om Ugen eller 160—170 Mill. Kr. om Aaret.

Nu har Landbrugerne i Diskussionen om Arbejdernes Lønninger hidtil hævdet, at de gerne vilde betale, naar de bare

havde Raad dertil, og der er vel ingen, der vil bestride, at med de Forbedringer i Landbrugets Økonomi, som sker alene paa disse to Omraader, har Landbruget godt Raad til at betale højere Lønninger og yde de gifte Arbejdere, som jeg i den Forbindelse navnlig tænker paa, en rimelig og ordentlig Erstatning for den Fordyrelse i Landarbejdernes Leveomkostninger, som Landbruget selv tager en meget væsentlig Del af Fortjenesten ved.

Jeg savner, det maa jeg erkende, noget konkret derom i Forbindelse med dette Lovforslag. Jeg har bemærket mig det ærede Medlem Hr. Grønnings Udtalelser, at han erkendte, at Landarbejderne skulde have noget mere i Løn, men jeg synes, det alt sammen har et vagt Udtryk. For Landarbejderne er det en Realitet, idet de maa betale de Priser, der maa betales af andre Borgere, og har faaet deres Leveomkostninger meget stærkt forhøjet, saaledes at Landarbejdernes Kaar for hver Dag bliver trangere og trangere, samtidig med at det Erhverv, hvori de er beskæftiget, faar lysere Kaar for hver Dag, der gaar.

Jeg synes, det maa være en Opgave for Samfundet under de herskende Forhold at medvirke til en rimelig Fordeling af de Livsgoder, der nu staar til Samfundets Raadighed. Naar et Erhverv i den Grad, som Tilfældet er med Landbruget, faar sine økonomiske Kaar forbedret, synes jeg ogsaa, det er en Samfundssag at foranledige, at Fremgangen ikke bundfælder sig saaledes, at alle Byrder falder paa den ene Part, nemlig Arbejderne, medens alle Fordele falder paa en væsentlig Del af den anden Part, nemlig det større Landbrug.

Jeg synes, at et saadant Indgreb fra Samfundets Side yderligere er blevet nødvendigt ved de Foranstaltninger, der af den højtærede Arbejdsminister er truffet for at sikre Landbrugerne den Arbejdskraft, de kræver og mener at have Brug for til at faa den Høst i Hus, som vi her lovgiver om. Selve de Foranstaltninger, der her er gennemført af den højtærede Arbejdsminister, synes jeg er et meget alvorligt Indgreb, og de er vist uden Sidestykke i dette Aarhundredes Indgreb over for andre Samfundsborgere. Der kunde siges meget om det voldsomme Indgreb, der her øves i tidligere Landarbejders Ret til frit Erhverv, hvorved de nu af Samfundet kan forlanges afskediget fra det Arbejde, de paa fuldt ud lovlig Vis har forskaffet sig, for at blive overført til Arbejde af kortvarig og usikker Karakter og i alle Tilfælde til en væsentlig ringere Løn end den, de har paa den Plads,